

Onderzoek naar *micro-organismen* *bij geitenhouders*

Veehouderij en gezondheid
omwonenden deel 3 (VGO-3)

Longontsteking komt vaker voor bij mensen die in de buurt van geitenhouderijen wonen. Dat blijkt uit gegevens van veel huisartsen. Maar waarom deze mensen longontsteking krijgen is nog onduidelijk. Met een uitgebreid onderzoek willen het RIVM, Universiteit Utrecht (IRAS), Wageningen Universiteit & Research en Nivel deze oorzaak vinden. Het is in het maatschappelijk belang meer duidelijkheid te verkrijgen. Zo kunnen we mogelijk tot gerichte adviezen komen waarmee de bron aangepakt kan worden.

Met deze brochure informeren wij u over het onderzoek onder geitenhouders en hun werknemers.

We onderzoeken of het waarschijnlijk is dat de longontstekingen worden veroorzaakt door iets wat op geitenhouderijen voorkomt. Dat zou betekenen dat mensen zoals u, die vaak op een geitenhouderij komen, hier het meest mee in aanraking komen.

Daarom willen we onderzoeken welke micro-organismen bij geitenhouders en hun werknemers voorkomen. Het gaat dan vooral om micro-organismen die longontsteking zouden kunnen veroorzaken. Deze mogelijke ziekteverwekkers kunnen afkomstig zijn van de geiten zelf maar ook bijvoorbeeld van de mest of stof. U kunt overigens blootgesteld zijn zonder dat u ziek bent geweest.

Waarom is dit onderzoek belangrijk?

Als de onderzoekers weten waardoor de longontstekingen ontstaan, is het mogelijk om gericht effectieve maatregelen te adviseren. Deze gerichte maatregelen kunnen mogelijk op termijn de huidige algemene maatregelen vervangen. Daarnaast is het voor uzelf, uw gezin en uw dorpsgenoten van belang meer duidelijkheid te krijgen over de oorzaak.

Om de veroorzaker van de longontstekingen te achterhalen, zijn er naast het onderzoek onder geitenhouders en hun werknemers drie andere deelonderzoeken:

- In een deelonderzoek zullen via huisartsenpraktijken en ziekenhuizen ook patiënten met longontsteking worden onderzocht en gezonde personen die niet wonen/werken op een geitenhouderij. De aanwezige micro-organismen in deze groepen mensen zullen in kaart gebracht worden en met elkaar vergeleken.
- Daarnaast loopt er een deelonderzoek op een aantal geitenbedrijven. Daarbij worden de stallen uitgebreid bemonsterd, onder meer de dieren en hun mest worden bemonsterd maar ook de bodembedekking en de lucht. Daarmee willen de onderzoekers achterhalen of er mogelijke ziekteverwekkers aanwezig kunnen zijn op het bedrijf.

- Ten slotte zal ook een deelonderzoek met zogenaamde ‘snuffelpalen’ plaatsvinden, waarbij metingen van de buitenlucht op leefniveau worden uitgevoerd. Hiermee wordt onderzocht of relevante ziekteverwekkers die bij geitenhouderijen, geitenhouders en omwonenden gevonden zijn, ook in de buitenlucht aan te tonen zijn. Zo kunnen de onderzoekers meer inzicht krijgen in de mogelijke verspreidingsroute. Hierbij wordt er rekening gehouden met andere bedrijven/industrie/wegen in de buurt die deze metingen kunnen beïnvloeden.

Om duidelijke conclusies te kunnen trekken uit dit onderzoek is het belangrijk dat er voldoende personen meedoen. Daarom hopen we dat veel veehouders en hun werknemers zich op willen geven voor dit onderzoek.

Voor meer achtergrondinformatie over de verschillende deelonderzoeken binnen het VGO-onderzoeksproject, zie www.rivm.nl/vgo

ONDERZOEK VEEHOUDERIJ EN GEZONDHEID OMWONENDEN 2018-2021

Mensen die in de buurt van geitenhouderijen wonen hebben vaker een longontsteking.

Waarom komt dat?

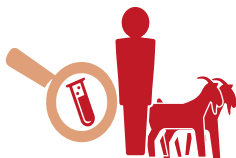
Door de hieronder genoemde vragen te beantwoorden, willen we hier meer duidelijkheid over krijgen.

Welke ziekteverwekkers veroorzaken longontsteking bij **patiënten**?

Welke mogelijke ziekteverwekkers vinden we **waar** en **wanneer** op **bedrijven**?

Welke mogelijke ziekteverwekkers komen voor bij **geitenhouders**?

Zijn er **bedrijfskenmerken** die een **risicofactor** vormen?

Welke mogelijke ziekteverwekkers komen voor bij **omwonenden** zonder longontsteking?

Metingen in de **buitenlucht** op leefniveau. Welke ziekteverwekkers die longontsteking kunnen veroorzaken, meten we in de omgeving van geitenhouderijen?

Wat houdt deelname aan het deelonderzoek onder geitenhouders en hun werknemers in?

Een onderzoeker van het IRAS maakt een afspraak en komt bij u langs op een moment dat het u uitkomt. Tijdens het onderzoek vult u een vragenlijst in, hierin staan vragen over uw woon- en werksituatie en over uw gezondheid. De onderzoeker zal met wattenstaven wat slijm afnemen uit uw keel en neus. Er wordt ook onderzocht of er antistoffen tegen SARS-CoV-2 (het nieuwe coronavirus) in uw bloed aanwezig zijn. Ook zal de onderzoeker één buisje met bloed bij u afnemen. Daarnaast wordt u gevraagd om voorafgaand aan dit onderzoek een ontlastingsmonster te nemen.

Wat zijn de voordelen en nadelen voor u?

U heeft zelf niet direct voordeel als u meedoet met het onderzoek. U krijgt geen persoonlijke resultaten van het onderzoek, omdat de analyses geen relevante informatie opleveren op individueel niveau. De informatie die hiermee verkregen wordt is interessant voor interpretatie op populatieniveau. Het afnemen van slijm uit uw keel en neus kan onaangenaam voelen. Bloedafname kan pijn doen (de ervaring is dat dit meestal erg meevalt) of een kleine bloeduitstoring

geven. Uw deelname draagt bij aan het vinden van een verklaring voor de toename in het risico op longontsteking rondom geitenhouders. De verwachting is dat dan aanwijzingen gevonden worden om gericht effectieve maatregelen te adviseren. Voor de sector is dit van belang omdat dan de bron aangepakt kan worden ter vervanging van de huidige maatregelen die algemeen van aard zijn, zoals de bouwstop voor melkgeitenbedrijven.

Wat gebeurt er met uw gegevens?

In het onderzoek wordt lichaamsmateriaal (neus- en keelslijm, bloed en ontlasting) verzameld en bewaard. Door middel van de vragenlijst verzamelen we persoonsgegevens zoals uw leeftijd en gegevens over uw gezondheid. De onderzoekers krijgen alleen gecodeerde gegevens, deze zijn niet herleidbaar tot individuele personen. Ook in rapporten en publicaties zijn de gegevens niet tot individuele personen te herleiden. De persoonsgegevens worden 15 jaar bewaard bij de Universiteit Utrecht (IRAS).

Wat als u niet mee wilt doen?

Als u niet mee wilt doen, dan hoeft u verder niets te doen. U kunt dan deze brief als niet verzonden beschouwen, dit heeft verder geen gevolgen.

Heeft u interesse om mee te doen aan dit onderzoek?

Indien u interesse heeft om deel te nemen, dan kunt u de bijgevoegde antwoordkaart invullen en retour sturen middels de retourenvelop. Ook kunt u zich digitaal aanmelden via VGO.info@uu.nl, vermeld dan uw adresgegevens en dat u interesse heeft in deelname. Zodra wij uw aanmelding ontvangen hebben, ontvangt u van ons een uitgebreid informatiepakket per post.

Heeft u nog vragen?

Als u vragen heeft over het deelonderzoek naar micro-organismen bij geitenhouders of meer informatie hierover wenst te ontvangen, neem dan contact op met de onderzoekers van het IRAS via VGO.info@uu.nl.

Wat als u zich later bedenkt?

Mogelijk wilt u nu wel meedoen maar bedenkt u zich. Dat kunt u aan de onderzoeker laten weten. U hoeft niet te zeggen waarom u stopt. De gegevens die tot dan zijn verzameld worden gebruikt voor het onderzoek. Als u wilt kan de onderzoeker het bloed, de ontlasting en de wattenstaven vernietigen.

Ter bescherming van u en onze medewerkers houden wij ons aan de maatregelen om verspreiding van het nieuwe coronavirus tegen te gaan. Wij bellen u een dag voor het ingeplande huisbezoek om uw gezondheidsstatus door te nemen en besluiten dan of het bezoek door kan gaan. Of we plannen een nieuwe afspraak in. Ook bij het huisbezoek nemen we de richtlijnen tegen corona in acht.

Meer informatie www.rivm.nl/vgo

juli 2020

Universiteit Utrecht

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport